

{HODNOTY MLADÝCH}

Veria mladí v demokraciu?

Prvé výsledky z reprezentatívneho výskumu na Slovensku a v Čechách
- pri príležitosti výročia Nežnej revolúcie

Spolufinancované z
programu Európskej únie
Erasmus+

RmS Rada mládeže
Slovenska

Obsah

} Predstavenie projektu a výskumu Hodnoty mladých

} Hlavné zistenia

} Detailnejšie zistenia

} Mladí a demokracia

} Demokracia a dôvera

} Viera vo vlastnú politickú účinnosť

} Charakteristika výskumnej vzorky mladých ľudí v SR a ČR

Spolufinancované z
programu Európskej únie
Erasmus+

RmS Rada mládeže
Slovenska

PROJEKT HODNOTY MLADÝCH

- } Projekt Strategického partnerstva* medzi Radou mládeže Slovenska, Českou radou dětí a mládeže a našimi členskými organizáciami
- } Spolupráca s [Institútem pro výzkum dětí, mládeže a rodiny Masarykovy univerzity v Brne](#) a ďalšími odborníkmi zo Slovenska a Česka, agentúrami Kantar CZ a na Slovensku Focus a 2Muse
- } dotazník a dáta vychádzajú nielen z najnovších domácich a svetových výskumov, ale aj z praxe organizácií pracujúcich s mládežou
- } dotazník bol pilotne testovaný

*Tento projekt bol podporený z programu Erasmus+.

PROJEKT HODNOTY MLADÝCH

Rozsiahlejší projekt — viacero výstupov:

} Dnes prvýkrát dáta z tohto výskumu - pri príležitosti **výročia Nežnej revolúcie**

} **Séria Hodnoty mladých** — hĺbkové analýzy dát a ich interpretácia na pravidelnej báze v prvej polovici roku 2021

} Interaktívne nástroje ako **kompas hodnôt, vzdelávacie metodiky** ako pracovať s hodnotami, ai. - v prvej polovici roku 2021

} databázy za všeobecnú populáciu mladých verejne dostupnú v dátových archívoch Akadémie vied SR, ČR

Dizajn výskumu

Typ výskumu	Reprezentatívny kvantitatívny výskum všeobecnej populácie mladých	výskum v 18-tich mládežníckych organizáciách
Metódy	Kombinovaný zber: Online panel (2/3) a osobné rozhovory s podporou tabletu TAPI (1/3) Kvóty: vek, pohlavie, vzdelanie, kraj, veľkosť sídla, len v SR národnosť	náhodný výber
Zber dát	28. mája - 15. júla 2020 (Kantar CZ, Focus SK)	28. mája - 15. júla 2020 (Kantar CZ)
Miesto	Česká republika a Slovensko	ČR a SR
Cieľová skupina	Mladí ľudia vo veku 15 až 29 rokov	15 – 29 rokov
Veľkosť vzorky	3008 mladých ľudí (1508 v ČR, 1500 v SR)	3016 respondentov v 18 organizáciách

HLAVNÉ ZISTENIA

MLADÍ A DEMOKRACIA na Slovensku a v Čechách

Spolufinancované z
programu Európskej únie
Erasmus+

RmS Rada mládeže
Slovenska

A čo na to mladí?

Právo voliť, to je tá najlepšia vec, čo my môžeme urobiť preto, ak chceme niečo zmeniť a je to zároveň aj tá nejjednoduchšia možnosť. Keby mi toto zoberú, v tom by som videla veľký problém. (Mirka, 21 rokov)

Ja som jeden z tých, čo nedôveroval v politiku, ale odkedy máme našu prezidentku, tak sa môj pohľad zmenil. (Tomáš, 19 rokov)

Veľmi dôverujem všetkým mladým ľuďom, ktorý robia niečo navyše. (Tomáš, 19 rokov)

Mám veľkú dôveru v mladé lidi, že dělají dobrý věci a obecně v tom, že se svět zlepšuje.

(Bára, 19 let)

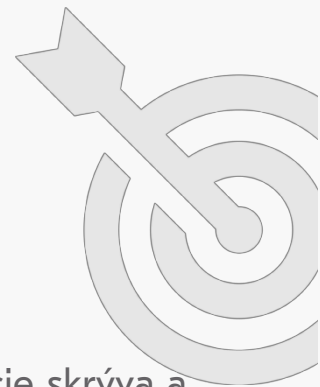

Mít nějakou ekonomickou nezávislost, to je v našem vyspělém světě ten determinující faktor, od kterého se odvíjí všechny ostatní svobody. (Bára, 19 let)

Mít vlastní názor a mít možnost ho změnit, to je taky docela podstatné. (Bára, 18 let)

HLAVNÉ ZISTENIA 1/3

Mladí demokraciu nespochybňujú, ale majú plytkú znalosť demokratických princípov a veľkú nedôveru voči politickým stranám a verejným inštitúciám.

} Mladým ľuďom chýba hlbšie porozumenie toho, čo sa pod konceptom demokracie skrýva a ako vlastne spoločnosť a politika fungujú.

} Mladí sú nespokojní s tým ako sú politické strany a politici schopní riešiť problémy, ktoré považujú za dôležité. Nedôveruje im zhodne 62% mladých Slovákov a Čechov.

} Podiel „odpojených“ mladých voličov, ktorí nechodia voliť, je vysoký. Na začiatku leta 2020 by skoro tretina mladých v Česku nešla voliť, respektíve nevedela koho voliť. Na Slovensku je to štvrtina.

} Volebné preferencie ukazujú, že mladí v nemalom množstve podporujú buď populistické strany alebo také, ktoré nepovažujú rešpektovanie demokratických princípov za prioritu.

HLAVNÉ ZISTENIA 2/3

Dôvera v inštitúcie sa považuje za dôležitý prvok demokracie, ktorý zabezpečuje jej legitimitu a stabilitu. Mieru dôvery mladí preberajú z domu či okolia.

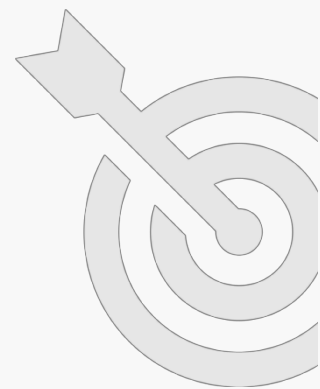
} Dôvera vo verejné inštitúcie odráža dojmy a skúsenosti ľudí s fungovaním inštitúcií, prípadne ich reprezentantov

} Mladí ľudia dôverujú inštitúciám v podobnej miere ako staršia generácia. Ukazuje sa, že so zvyšujúcim vekom je miera dôvery viac ovplyvnená osobnou skúsenosťou.

} Dôvera v inštitúcie je prepojená s tým ako si ľudia dôverujú navzájom. Len každý piaty mladý človek deklaruje, že väčšine ľudí dôveruje. V Česku sú ženy v porovnaní s mužmi viac opatrné. Na Slovensku najviac dôverujú 20 až 24 roční, ich dôvera v ľudí okolo seba následne prudko klesá. Členovia mládežníckych organizácií prejavujú vyššiu medziľudskú dôveru.

HLAVNÉ ZISTENIA 3/3

Alarmujúci je fakt, že viac ako polovica (56%) mladých na Slovensku a 65% mladých v Česku má pocit, že skôr alebo vôbec nevie nič ovplyvniť, politike nerozumie a nemá názory, ktoré je treba vypočuť.

} Z toho až štvrtina v Česku resp. pätina mladých na Slovensku si myslí, že nemá vôbec žiaden vplyv, nevie vôbec sformulovať svoje politické názory a vôbec nerozumie politike.

} Mladí na Slovensku majú pocit, že ich vplyv v oblasti politiky je väčší ako to pociťujú mladí v Česku.

} Viera vo vlastnú politickú účinnosť medzi mladými v Česku a na Slovensku líši aj v závislosti od toho, ako dôverujú verejným inštitúciám. Kým na Slovensku tí, ktorí dôverujú občianskej spoločnosti, medzinárodným organizáciám a prezidentke, vnímajú svoj vlastný vplyv na politiku ako veľmi malý, v Česku majú títo mladí pocit, že ju vedľa ovplyvniť do veľkej miery.

VERIA MLADÍ V DEMOKRACIU?

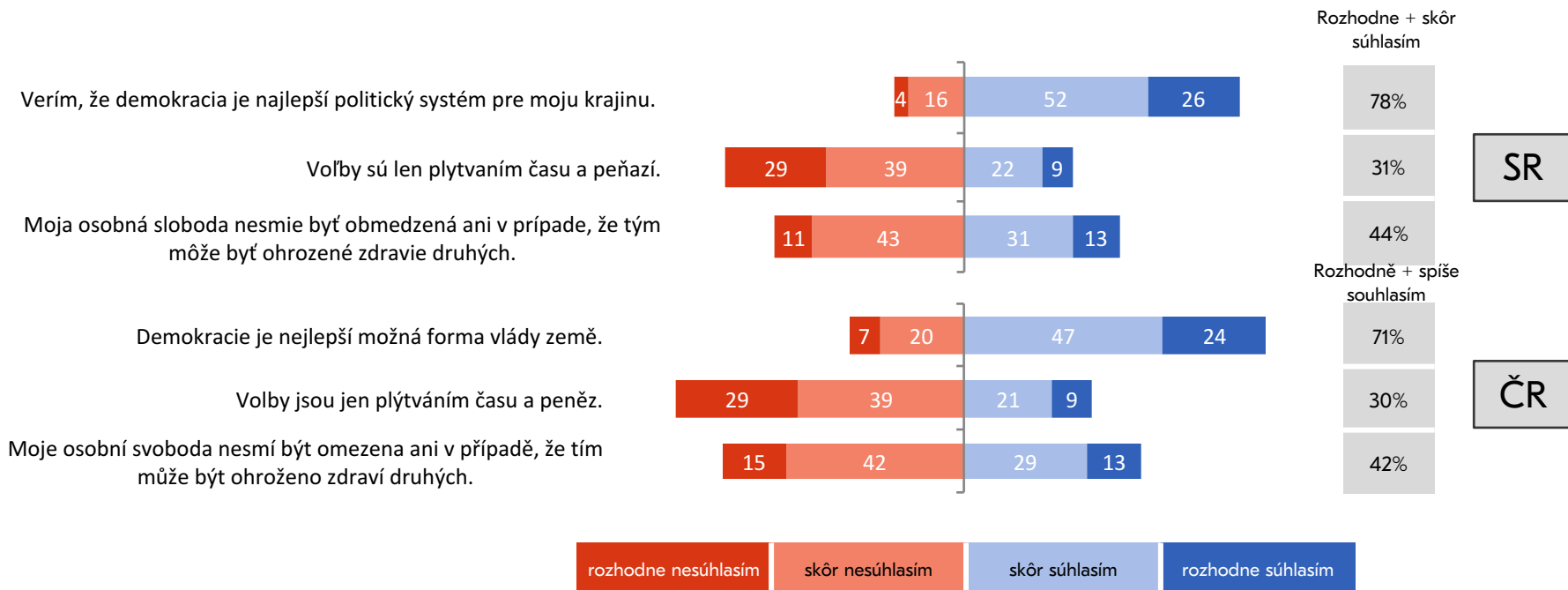
Spolufinancované z
programu Európskej únie
Erasmus+

RmS Rada mládeže
Slovenska

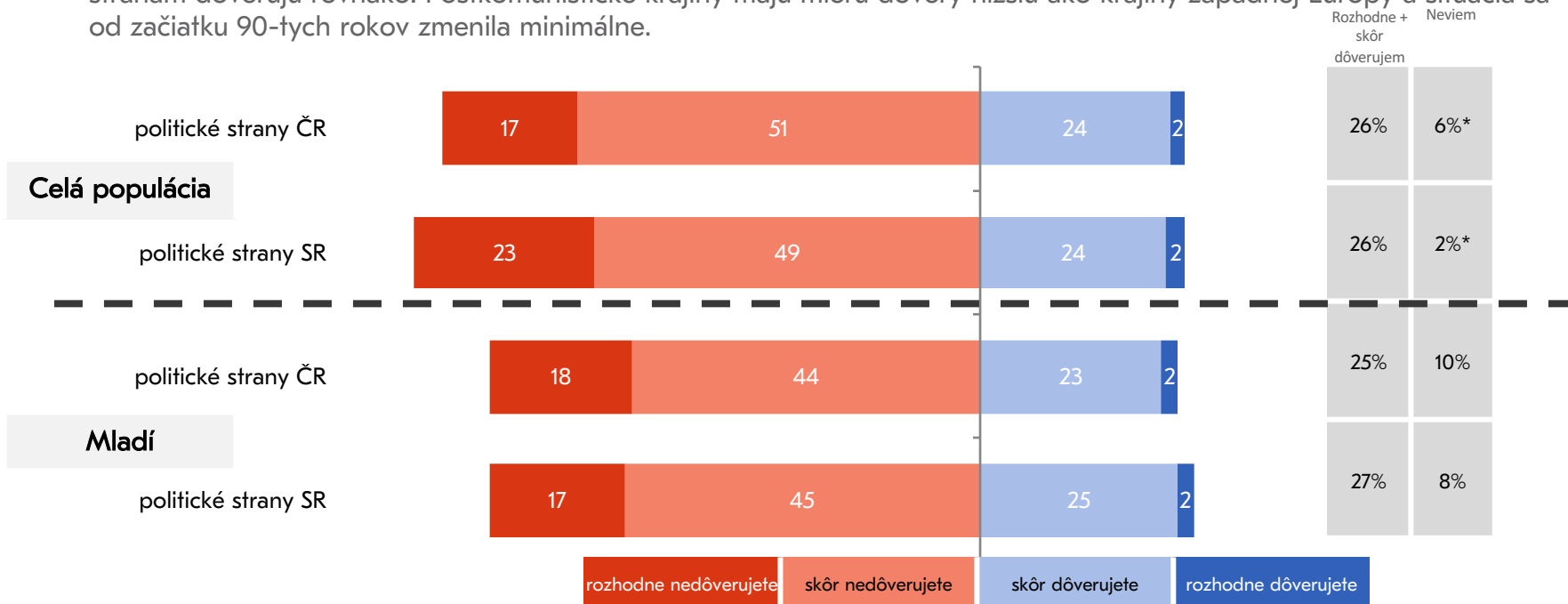
Viera v demokraciu a jej princípy

Takmer 80% mladých ľudí verí v správnosť demokracie na Slovensku, v Česku je podpora demokracie o niečo nižšia. Pochopenie pojmu demokracie je však plytké a ich vnímanie často rozporuplné

Dlhodobá nespokojnosť s ponukou - dôvera stranám nízka

Politickým stranám dôveruje len 27% (SR) resp. 25% (ČR) mladých. V porovnaní so staršou generáciou mladí politickým stranám dôverujú rovnako. Postkomunistické krajiny majú mieru dôvery nižšiu ako krajiny západnej Európy a situácia sa od začiatku 90-tych rokov zmenila minimálne.

O7. Povedzte, prosím, do akej miery dôverujete alebo nedôverujete nasledujúcim inštitúciám?

v %, n ČR =1508, n SR =1500

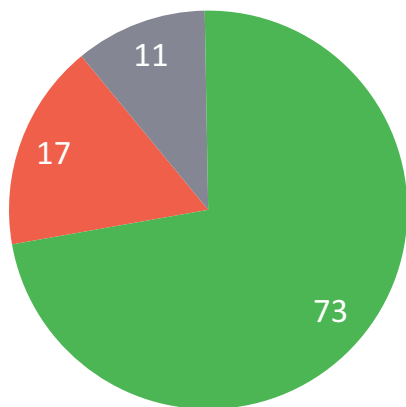
* Neviem a nechcem odpovedať

Zdroj dospelí ČR: marec 2020, Centrum pro výzkum veřejného mínění, CVVM <https://bit.ly/36q71IU>, Zdroj dospelí SR: júl 2019, Výskum v rámci NP Kvalitnejšie verejné politiky prostredníctvom lepšieho poznania občianskej spoločnosti, Úradu splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti, Ministerstvo vnútra SR, <http://www.minv.sk/?NP-kvalitnejšie-verejne-politiky>

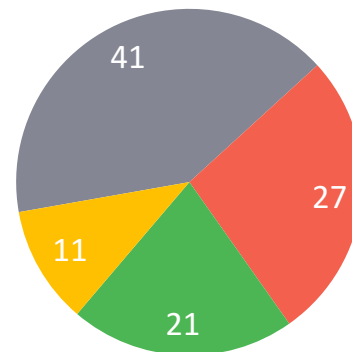
Politické preferencie

Viac ako štvrtina mladých voličov na začiatku leta nebola rozhodnutá, koho by volili, respektíve by voliť nešli. Polovica hlasov mladých išla extrémne pravicovým stranám (Kotlebovci - ĽSNS) alebo stranám s výraznými populistickými apelmi (OĽANO a SME RODINA). Za posledné štyri rok sa podiel týchto strán hýbal medzi 40 a 50%.

- Neviem, nie som rozhodnutý /a
- Nezúčastnil/a by som sa
- Rozhodnutí

- strany s výraznými populistickými apelmi
- mainstreamové strany
- ostatné strany s preferenciami pod 5%
- pravicovo-radikálne

v %, n SR =1500

	2017	2018	2019	2020
Pravicovo-extrémistické strany	24,5%	20%	20%	11%
Strany s populistickými apelmi	23%	23%	22%	41%
Nezúčastnil/a by som sa	13%	15%	10%	11%

O9. Predstavte si, prosím, že by sa budúci víkend na Slovensku konali parlamentné voľby? Ktojej strane alebo hnutiu by ste dali svoj hlas

* Muddeho klasifikácia populistických strán — zahŕňa len časť politickej agendy, neposkytuje odpoveď napr. na ekonomické či politické usporiadanie, sústredí sa často na boj skorumpovaných elít s čistým ľuďom, na Slovensku sa dá hovoriť skôr o stranách s výraznými populistickými apelmi

10 až 15% mladých volíť nechce — kto sú to?

Mladí, ktorí nepôjdu volíť majú nižšie vzdelanie a sú tí, ktorí sa nezúčastňujú volieb, lebo v nich neveria a nedôverujú demokracii ako takej. Nevedia sformulovať svoje politické názory, a majú pocit, že ich vplyv na politické veci je veľmi malý.

SR a ČR respondenti, ktorí uviedli, že by sa volieb nezúčastnili, sú častejšie:

- Vek: 15 - 19 roční
- Vzdelanie: ukončené ZŠ, navštevujú ZŠ a ŠŠ bez maturity, SOŠ a tí, ktorí sa ďalej nevzdelávajú, nerozprávajú cudzím jazykom, rodičia so SŠ vzdelaním
- Postoje k politike a demokracii:
 - sú veľmi skeptickí voči demokracii
 - majú pocit, že politike nerozumejú, nevedia sformulovať svoje politické názory a nevedia ovplyvniť politických lídrov a politické rozhodnutia
 - nerozumejú ako funguje spoločnosť a politika, politika pre nich nie je dôležitá
- Nemajú skúsenosť s členstvom /nezúčastňujú sa aktivít mládežníckej organizácie
- Hodnotovo: náboženstvo a tradície menej dôležité, nedefinujú sa prácou

SR respondenti, ktorí uviedli, že by sa volieb nezúčastnili, sú častejšie:

- Málo zabezpečená domácnosť
- Maďarská národnosť
- Snažia sa vyhnúť veciam, ktoré ich osobne ohrozovali

ČR respondenti, ktorí uviedli, že by sa volieb nezúčastnili sú častejšie

- Nevedia, nechcú odpovedať o otázke na zabezpečenosť domácnosti
- Ich sloboda môže byť obmedzená, ak je ohrozené verejné zdravie

DÔVERUJÚ MLADÍ INŠTITÚCIÁM A SEBE NAVZÁJOM?

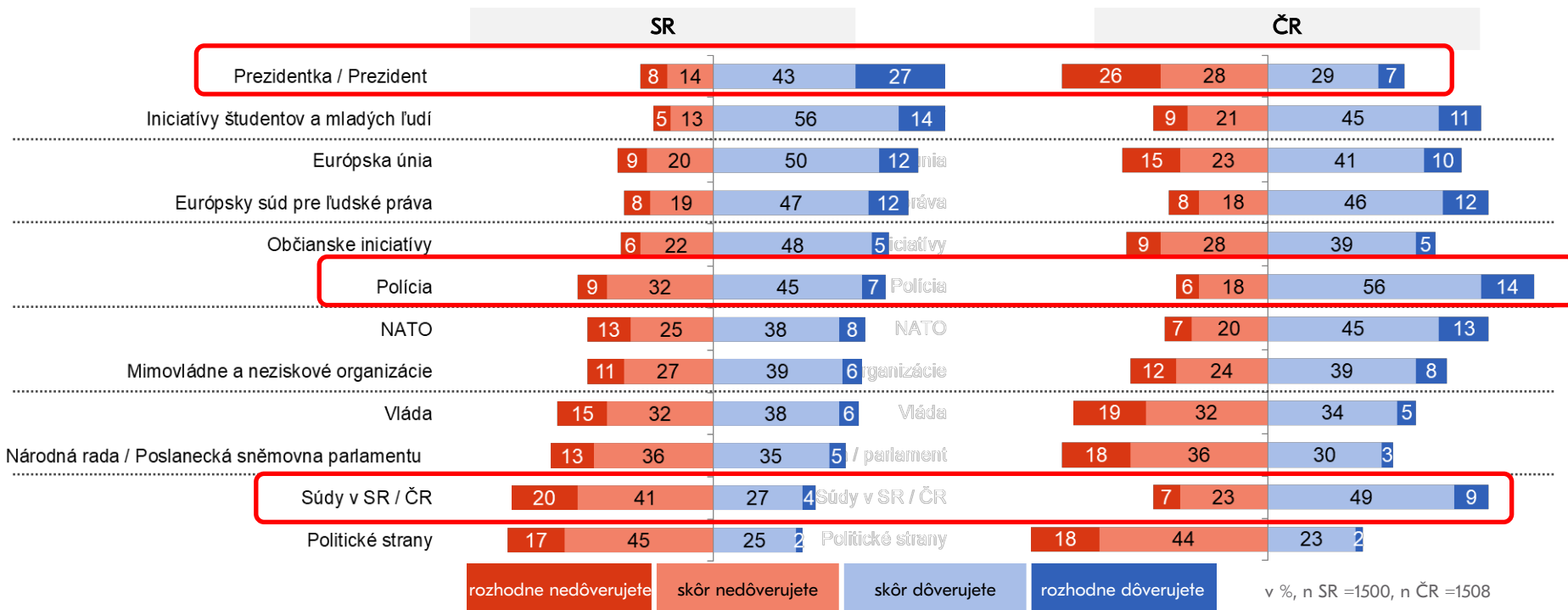
Spolufinancované z
programu Európskej únie
Erasmus+

RmS Rada mládeže
Slovenska

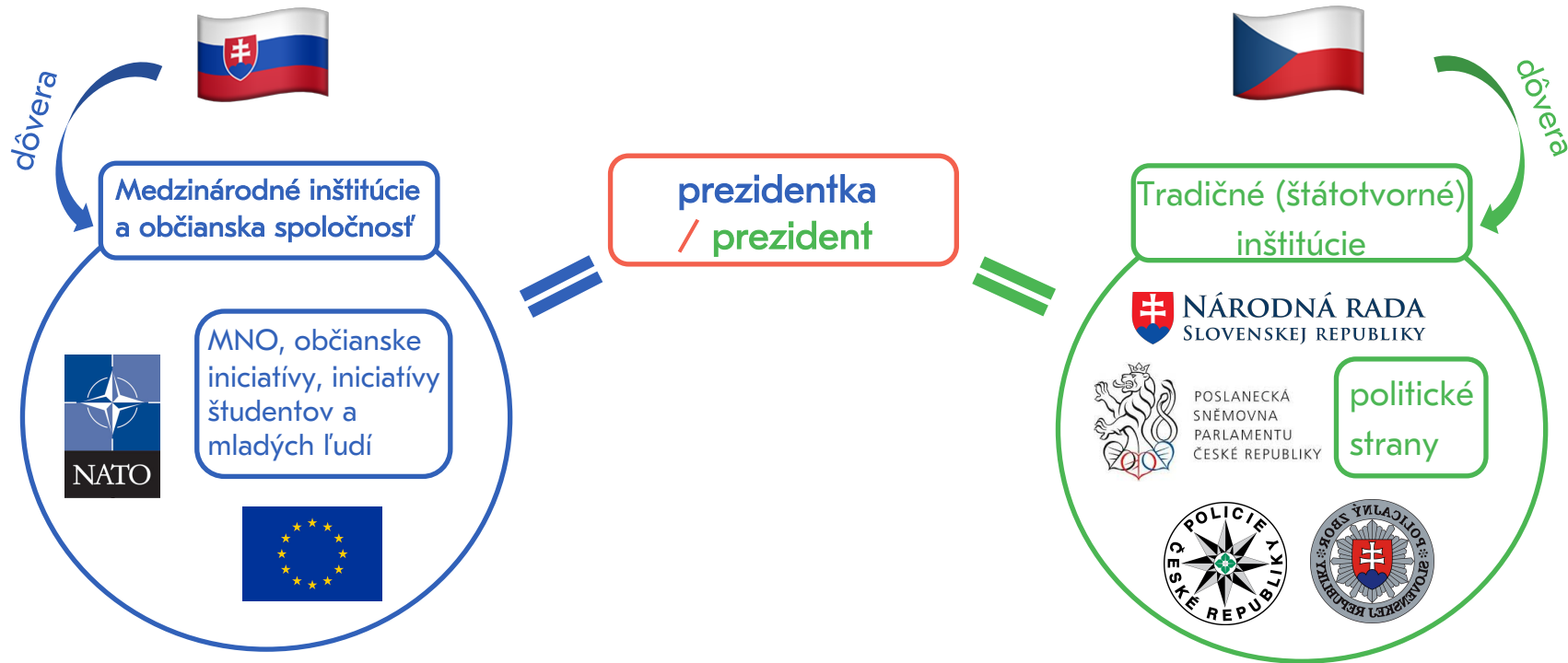
Dôvera v inštitúcie

Rozdiely v dôvere vo verejné inštitúcie sú značné. Najpriepastnejšie rozdiely sú v oblasti tradičných inštitúcií štátnej moci: mladí Slováci polícií a súdom dôverujú významne menej. Naopak prezidentovi mladí Česi dôverujú významne menej ako Slováci. U mladých Slovákov je prezidentka naj dôveryhodnejšou inštitúciou.

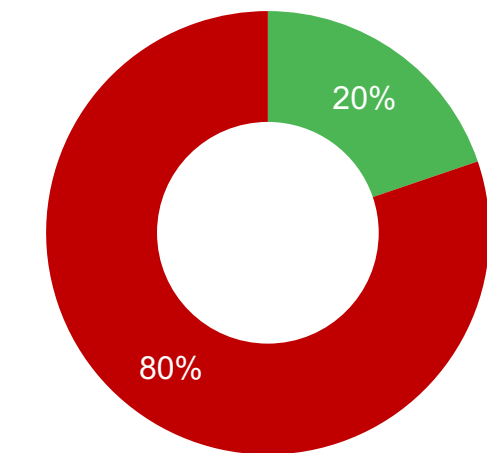
Dôvera v inštitúcie

Na Slovensku aj v Česku sa v dôvere v inštitúcie mladí delia na dve skupiny – tí, ktorí skôr dôverujú skôr tradičným štátoformným inštitúciám verejnej moci a tí, ktorí dôverujú medzinárodným organizáciám a občianskemu sektoru. Jediný rozdiel v oboch krajinách hral prezident. Na Slovensku prezidentke dôverovali skôr mladí ľudia, ktorí dôverovali občianskej spoločnosti a medzinárodným inštitúciám a v Česku to boli tí, ktorí dôverovali tradičným inštitúciám.

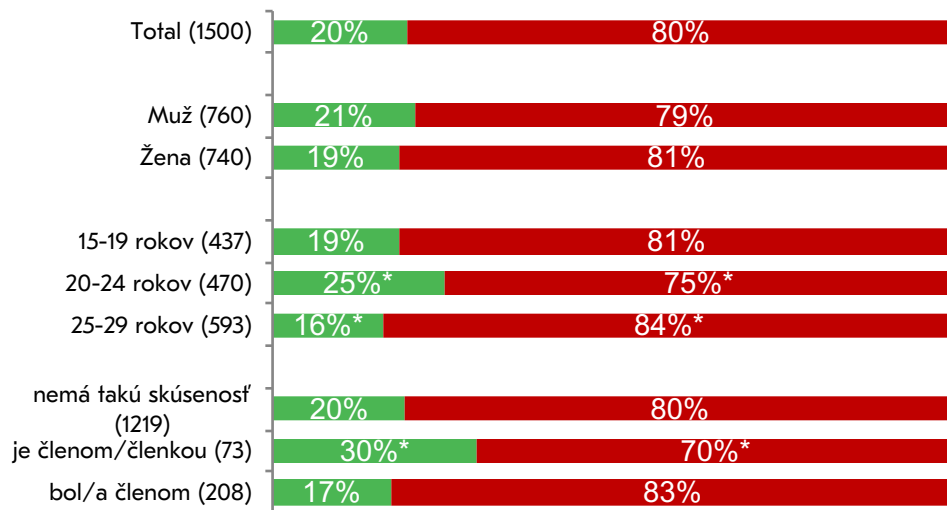
Dôveryhodnosť ľudí

Mladí ľudia na Slovensku nie sú veľmi dôverčiví, až 80% z nich je v styku s druhými ľuďmi opatrných. Najviac dôverujú ľudia vo veku 25-29 rokov, ich dôvera je vo vyššom veku značne naštŕbená. Členovia mládežníckych organizácií voči druhým ľuďom prejavujú výrazne vyššiu dôveru.

■ väčšine ľudí možno dôverovať

■ opatrnosti v styku s druhými ľuďmi nikdy nie je nazvyš

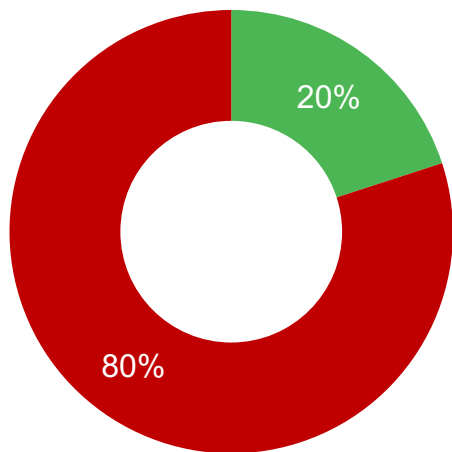

■ väčšine ľudí možno dôverovať

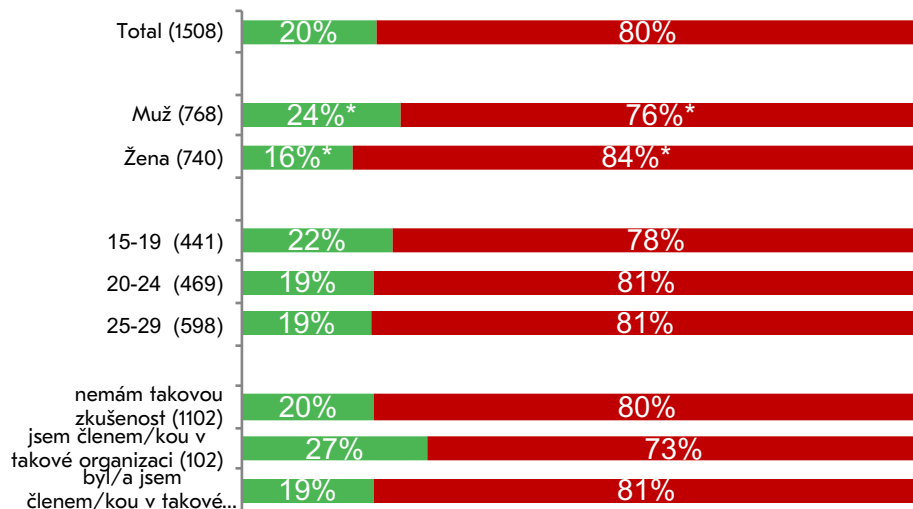
■ opatrnosti v styku s druhými ľuďmi nikdy nie je nazvyš

Dôveryhodnosť ľudí

Štyria z piatich mladých ľudí v ČR sú v styku s inými ľuďmi opatrní a len každý piaty deklaruje, že väčšine ľudí dôveruje. Ženy sú v porovnaní s mužmi viac opatrné. Naopak, členovia organizácií voči druhým ľuďom prejavujú vyššiu dôveru.

■ väčšine ľudí je možné dôverovať
■ opatrnosti ve styku s druhými ľuďmi nikdy není dost

■ väčšine ľudí je možné dôverovať
■ opatrnosti ve styku s druhými ľuďmi...

DEMOKRACIA A AKO JU VEDIA MLADÍ OVPLYVNIŤ

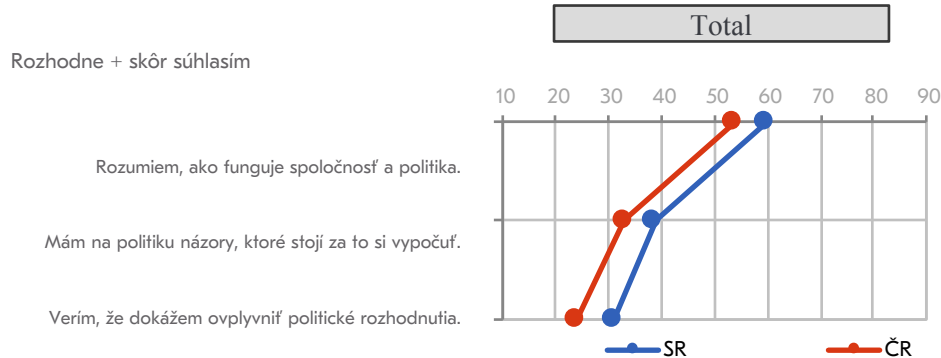
Spolufinancované z
programu Európskej únie
Erasmus+

RmS Rada mládeže
Slovenska

Vnímanie vlastnej politickej účinnosti - porovnanie

Mladí Slováci a Slovenky majú pocit, že politike rozumejú viac, vedia lepšie sformulovať svoje politické názory a ich vplyv v oblasti politiky je väčší ako to pociťujú mladí Česi a Češky.

- vypočítané ako index vlastnej politickej účinnosti: 58% mladých na Slovensku, resp. 65% mladých v ČR má pocit, že nemajú žiaden alebo len menší vplyv
- Z toho až štvrtina (ČR) resp. pätina mladých (SR) si myslí, že nemá vôbec žiadny vplyv, nevie sformulovať svoje politické názory a nerozumie politike

Vnímanie vlastnej politickej účinnosti — kto menej či viac

Významne menej vo vlastnú politickú účinnosť veria ženy, nižšie vzdelaní (vlastné a ich rodičov), v ČR aj VŠ vzdelaní.

Významne viac vo vlastnú politickú účinnosť veria členovia mládežníckych organizácií.

Rozhodne + skôr súhlasím

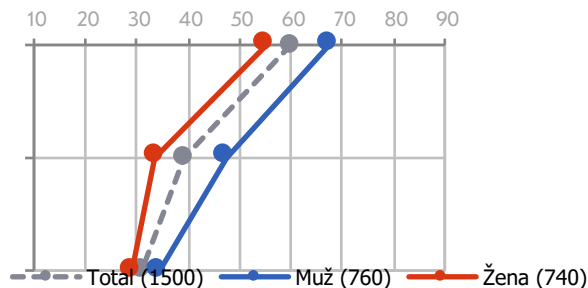
Podľa pohlavia

SR

Rozumiem, ako funguje spoločnosť a politika.

Mám na politiku názory, ktoré stojí za to si vypočuť.

Verím, že dokážem ovplyvniť politické rozhodnutia.

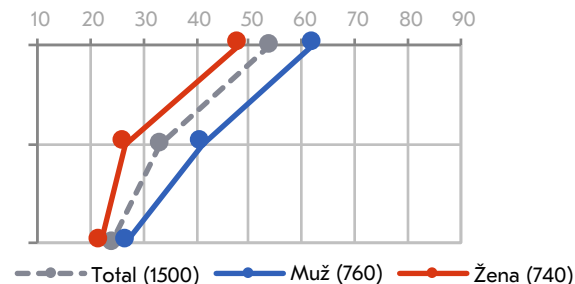

ČR

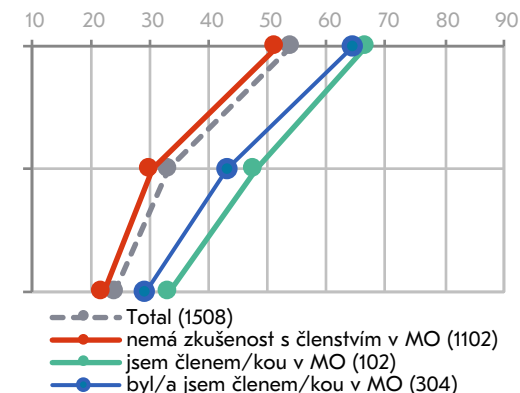
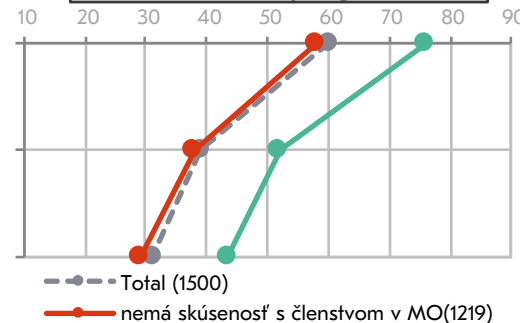
Rozumím tomu, jak funguje společnost a politika.

Mám na politiku názory, které stojí za to slyšet.

Věřím, že dokážu ovlivnit politická rozhodnutí.

Podľa skúsenosti s členstvom v mládežníckej organizácii

O3. Do akej miery súhlasíte alebo nesúhlasíte s nasledujúcimi výroky?

O3. Do jaké míry souhlasíte, nebo nesouhlasíte s následujícími výroky?

v %, n ČR =1508, n SR =1500

Vnímanie vlastnej politickej účinnosti a dôvera v inštitúcie

Tí, ktorí veria, že politike rozumejú viac, vedia sformulovať svoje politické názory a majú pocit, že majú väčší vplyv v oblasti politiky, sa na Slovensku a v Čechách líšia.

SR

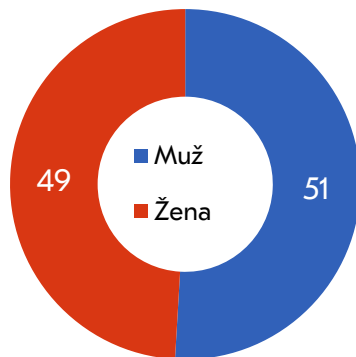
- tí, ktorí vo väčšej miere dôverujú občianskej spoločnosti, prezidentke a medzinárodným inštitúciám významne menej veria vo vlastnú politickú účinnosť (**veľmi malý vplyv na politické dianie**) oproti skupine, ktorá dôveruje tradičným inštitúciám.

ČR

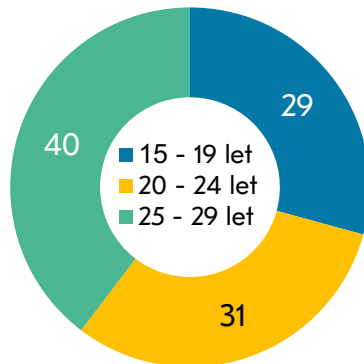
- tí, ktorí dôverujú občianskej spoločnosti a medzinárodným organizáciám významne viac veria vo vlastnú politickú účinnosť (**veľmi veľký vplyv na politické dianie**) oproti skupine, ktorá dôveruje tradičným inštitúciám.

Charakteristika výskumného výberu mladých ľudí v Česku

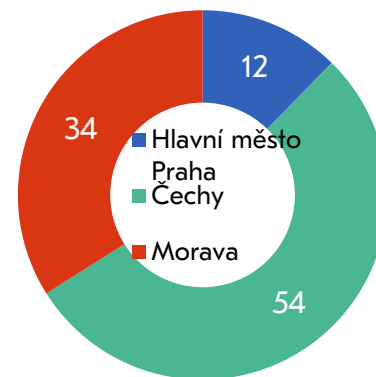
Pohlaví

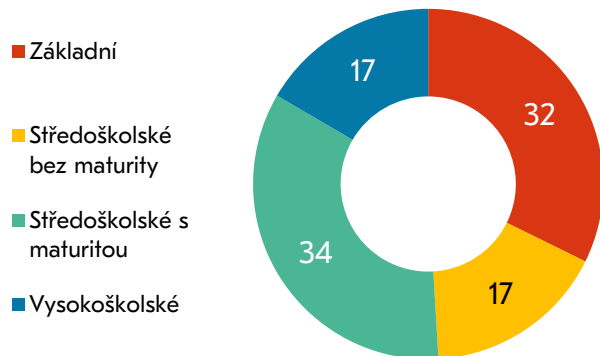
Věk

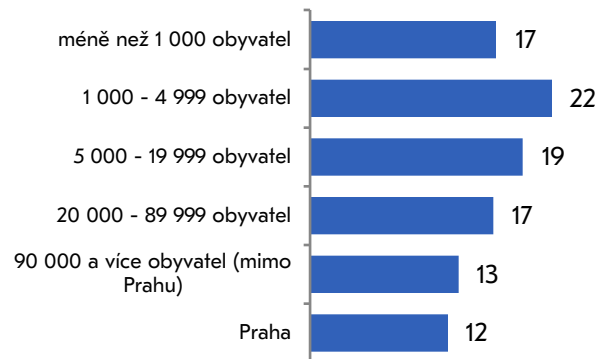
Region

Vzdělání

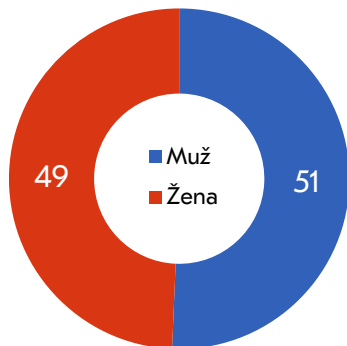
Velikost sídla – Trvalý pobyt

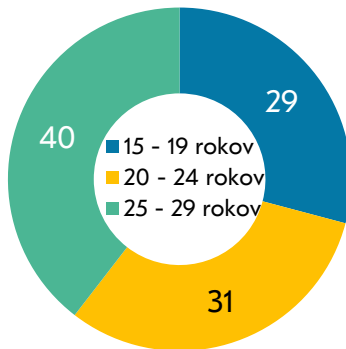
v %, n=1508

Charakteristika výskumného výberu mladých ľudí na Slovensku

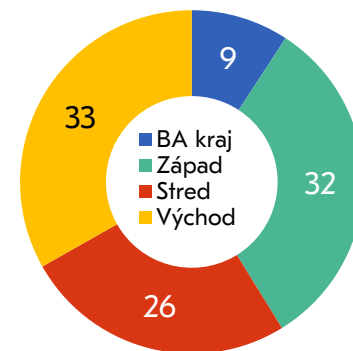
Pohlavie

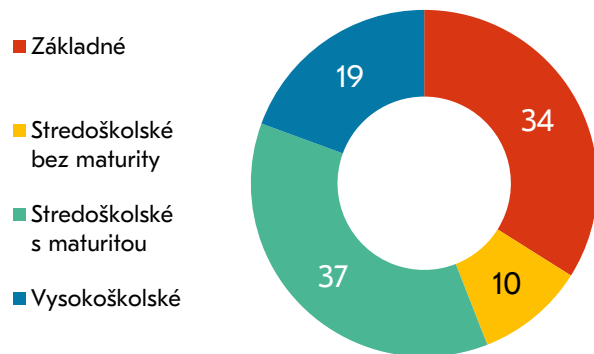
Vek

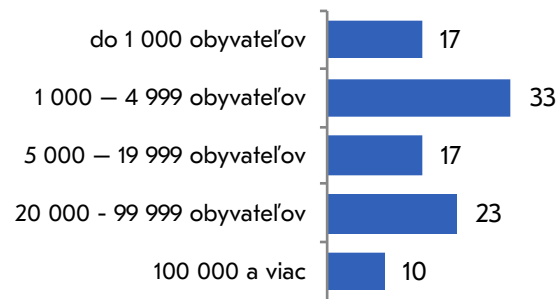
Región

Vzdelanie

Veľkosť sídla – Trvalý pobyt

Kontakty

Máte otázky? Neváhajte nás kontaktovať!

Veronika Fishbone Vlčková - vlckova@mladez.sk

Katarína Čavojská - cavojska@mladez.sk

Ján Husák - jan.husak@crdm.cz

Nela Andresová - nela.andresova@crdm.cz

Spolufinancované z
programu Európskej únie
Erasmus+

RmS Rada mládeže
Slovenska